

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 12.02.2026 nr 8-1/1096-1

Meie 06.03.2026 nr 2.3-4/26/610-2

Arvamuse avaldamine eelnõule (VÕS ja teiste seaduste muutmise seadus - tarbijakrediidi direktiivi ülevõtmine)

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile (AKI) arvamuse avaldamiseks võlaõigusseaduse (VÕS) ja teiste seaduste muutmise seaduse (uue tarbijakrediidi direktiivi ülevõtmine) eelnõu. Meil on esitatud eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

Eelnõu § 1 punkti 44 kohaselt pakutakse järgmine VÕS § 403⁴ lõike 3 sõnastus: „Krediitdivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks küsib krediidiandja tarbijalt teavet ja kasutab muid asjakohaseid allikaid, sealhulgas registreid, välja arvatud sotsiaalmeediat. Tarbija krediitdivõimelisuse hindamiseks ei või omandada ega kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõikes 1 nimetatud eriliiki isikuandmeid. Krediitdivõimelisuse hindamine ei tohi põhineda üksnes tarbija varasemate maksekohustuste täitmise ajalool.“ Seletuskirjas on täpsustatud, et tegemist on e Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/2225, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2008/48/EÜ, artikli 18 lõike 3 ülevõtmisega.

Nimetatud lõikes räägitakse teabe kogumisest, eelnõu tekstis on aga kasutatud sõna „omandama“, mis ei sobi AKI hinnangul andmete töötlemise konteksti. Sõna „omandamine“ viitab omandiõigusele ehk omandada saab oskusi ja teadmisi ehk mitte teise isiku andmeid. Sama termin kasutatakse ka viidatud paragrahvi lõikes 4. Isikuandmeid saab nt koguda, saada, edastada, vastu võtta, neile juurdepääsu saada. Sõna „omandamine“ isikuandmete töötlemise kontekstis kasutamine raskendab sätte mõttest aru saamist, sh jääb selgusetuks, millist andmetöötlustoimingut on silmas peetud ehk mida on konkreetselt keelatud eriliiki isikuandmetega teha krediitdivõimelisuse hindamise käigus.

Lisaks märgime, et jääb arusaamatuks, kuidas ülal viidatud sättes sõnastatud keelu oleks võimalik realselt täita, arvestades krediitdivõimelisuse hindamise eesmärgil kogutavate andmete mahtu ja liike.

Seletuskirjas on selgitatud, et regulatsiooni eesmärk on, et tarbija terviseinfo alusel ei jääks tarbija põhjendamatult krediidi saamise võimalusest ilma. Samas tuleb eristada selliste andmete omandamisest ja kasutamisest sellise teabe kasutamine, millest võib üksnes teha järeldusi inimese tervises seisundi kohta, näiteks inimesele laekub igakuiselt puudega inimesele makstav sotsiaaltoetus. Kui krediidiandja seda tarbija kontoväljavõttelt näeb, siis seda on võimalik krediitdivõimelisuse hindamisel arvesse võtta. Kuna krediidiandja igal juhul hindama tarbija sissetulekut ja kui sellest võib teha järeldusi, mis seonduvad tarbija eriliiki isikuandmetega, siis see ei tähenda, et sellist sissetuleku infot ei võiks tarbija krediitdivõimelisuse hindamisel arvesse võtta. Aga krediidiandja ei tohi eraldi koguda ega tohi tarbijalt nõuda eriliiki isikuandmete

esitamist.

Juhime tähelepanu, et seletuskirjas ei saa seadusega pandud keelu piirid kitsendada. Sätte enda sõnastuse järgi ei ole krediidiandjal õigust mitte ainult andmeid eraldi küsida, vaid üldse neid koguda või kasutada sõltumata nende kogumise viisist. Palume hinnata võimaluse muuta sätte sõnastus selgemaks, täpsustades keelu piirid seaduse tekstis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Irina Meldjuk
Irina.Meldjuk@aki.ee
627 4108